

Witam 😊

PRACA DOMOWA NR 6 (14-18.12.2020)

UWAGA!

Odpowiedzi na polecenia proszę zapisać w zeszycie, na kartach lub w postaci tekstu w programie Word. Proszę je odesłać na adres e-mail:

m.tomporek@mos4.elodz.edu.pl lub przez komunikator Messenger do 20 GRUDNIA 2020 r. w postaci zdjęć (screenów) lub pliku tekstowego.

Brak pracy w terminie skutkuje oceną niedostateczną.

W razie problemów technicznych, osobistych i innych, proszę o kontakt.

Proszę wykonać następujące polecenia z podręcznika „To się czyta! 2” Anny Klimowicz i Joanny Ginter:

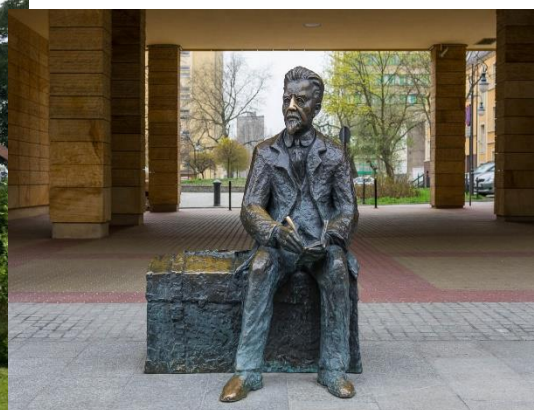
Temat I: Obraz wsi w „Chłopach” Władysława Stanisława Reymonta.

1. Zapoznaj się z życiem i twórczością Władysława Stanisława Reymonta. Sporządź o nim krótką notatkę. Skorzystaj z linków:

- https://pl.wikipedia.org/wiki/W%C5%82adys%C5%82aw_Reymont
- <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Reymont-Wladyslaw-Stanislaw;3967530.html>
- <https://culture.pl/pl/tworca/wladyslaw-reymont>

2. Przepisz do zeszytu notatkę o utworze (szare pole, strona 102, podręcznik).

3. Przeczytaj fragment „Chłopów” – część pierwsza, jesień (strony 102-104, podręcznik) i wykonaj polecenia 1-6. Skorzystaj z linku: <https://epodreczniki.pl/a/jesien-w-lipcach-w-kregu-estetyki-powiesciowej-reymonta/D4B4Vpgmu>

Zanurzeni w naturze

Obraz wsi w „Chłopach” Władysława Reymonta

NA POCZĄTEK

W jaki sposób nasze codzienne życie wiąże się z tym, co się dzieje w świecie przyrody?

O UTWORZE

Powieść *Chłopi*, która w 1924 r. przyniosła Władysławowi Stanisławowi Reymontowi Nagrodę Nobla, należy do najbardziej znanych na świecie dzieł literatury polskiej. Ukazywała się w częściach w latach 1902–1909. Składa się z czterech tomów odpowiadających czterem porom roku.

Pisarz umieścił akcję *Chłopów* we wsi Lipce, leżącej pod Skierniewicami. Jego celem było stworzenie jak najpełniejszego obrazu życia społeczności wiejskiej, ujętego w rytm jednego roku. Dzięki temu poznajemy różnorodną zbiorowość mieszkańców wsi, ich życie i zwyczaje, specyficzny system wartości. Człowiek w *Chłopach* jest częścią zamkniętej grupy, podporządkowanej rytmowi natury oraz rytmowi świąt i wydarzeń religijnych. Więcej o Młodej Polsce i literaturze tego okresu → s. 164–165

LEKTURA
OBOWIĄZKOWA
MŁODA POLSKA

Władysław Stanisław Reymont

Chłopi

Część pierwsza. Jesień (fragmenty)

Koniec lata

[...] Cicho było, ciepło i nieco sennie.

Słońce, chociaż to był już koniec września, przygrzewało jeszcze niezgorzej – wisiało w połowie drogi między południem a zachodem nad lasami, że już krze¹ i kamionki², i grusze po polach, a nawet zeschnęłe twarde ski-by kładły za się cienie mocne i chłodne. [...]

Prace rolne
Dźwięki
w przestrzeni

...Rzędy kobiet czerwieniły się³ na kopani-skach... rozlegał się grochot zsypywanych do wozów kartofli... miejscami orano jeszcze pod

Władysław Stanisław Reymont (1867–1925)

Był autorem powieści, nowel i opowiadań, jednym z najwybitniejszych pisarzy młodopolskich. W 1924 r. otrzymał Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury. Napisał m.in. *Ziemię obiecaną* – powieść ukazującą społeczeństwo dynamicznie rozwijającego się wielkiego miasta oraz *Chłopów* – powieść o społeczności wiejskiej. Jest także autorem powieści grozy *Wampir* i trylogii historycznej *Rok 1794*.

¹ **Krze** – krzaki; liczba mnoga słów kierz – krzak.

² **Kamionka** – tu: kopiec usypiany z kamieni, stos kamieni zebranych z pola.

³ Kobiety ubierały się w stroje koloru czerwonego.

siew... [...] krowa gdzieś zaryczała... ogniska się paliły i długie, niebieskie warkocze dymów ciągnęły się nad zagonami... Wóz zaturkotał albo pług zgrzytnął o kamienie... to cisza znowu obejmowała ziemię na chwilę, że słysząc gąszczu drzew pożółkłych... to znowu śpiewka się zerwała lub krzyk nie wiecha w jesiennej szarości, na ścierniskach oprzędzonych srebrnymi pajęczynami, w pustych sennych drogach, nad którymi pochylały się jarzębiny niecznionego kurzu podnosił się za bronami, wydłużał i pełzał aż na wzgórzę i opadał, a spod niego niby z obłoku wychylał się bosy chłop, z gołą głową, przewiązany płachtą – szedł wolno, nabierał ziarna z płachty i siał ruchem monotonnym, nabożnym i błogosławiącym ziemi, dochodził do końca zagonów, nabierał z worka zboża, nawracał i z wolna podchodził pod wzgórze, że najpierw głowa rozczochrana, potem ramiona, a w końcu już był cały widny na tle słońca z tym samym błogosławiącym ruchem siewu⁵; z tym samym świętym rzutem rozrzucał zboże, co jak złoty pył kolistym wirem padało na ziemię. [...]

Słońce już się przetaczało na zachód i jakby rozżarzone biegiem szalonym czerwieniło się kołem ogromnym i zsuwało za czarne, wysokie lasy. Mrok gęstniał i pełzał już po polach; sunął bruzdami, czaił się po rowach, wzbierał w gąszczach i z wolna rozlewał się po ziemi, przygaszał, ogarniał i tłumiał barwy [...].

A niektórzy ściągali już z pól do domów.

Głosy ludzkie, rżenia, porykiwania, turkoty wozów coraz ostrzej brzmiały w cichym, omroczonym powietrzu. [...]

VI

Deszcze się rozpadały na dobre. [...]

Szły nieskończone, zimne, przenikające szarugi jesienne.

Siwe, lodowate bicze deszczów siekły bezzastannie ziemię i przemiękały do głębi, aż drzewo każde, źdźbło każde dygotało w bezmiernym bólu.

A spod ciężkich chmur, skłębionych nad ziemią, spod zielonawych szarug wychylały się chwilami szmaty pól poczerniałych, przemiękłych, rozplaszczonych – to wybłyskiwały strugi spienionej wody, płynącej bruzdami, albo czerniały drzewa samotne na miedzach⁶ –

Prace rolne
Dźwięki
w przestrzeni

Rytuał siewu

Koniec dnia

Nadejście
jesieni

Natura
cierpiąca,
natura
w rozpacz

▲ Władysław Stanisław Reymont

⁴ Włóczyć role – bronować, czyli spulchniać i wyrównywać glebę za pomocą brony.

⁵ Siew – siew.

⁶ Miedza – pas niezaoranej ziemi, oddzielający pola uprawne.

Natura
cierpiąca...Pustka,
ciemność, ciszaLęk i smutek
ogarniający
świat

jak przygięte, nabrzmiałe wilgocią, trzęsły ostatnimi łachmanami liści
i szamotały się rozpacznie, niby psy na uwięzi.
Drogi opustoszałe rozlały się w błotniste, gnijące kałuże.
Krótkie, smutne, bezsłoneczne dni wlekły się ciężko przegniłymi smuga-
mi światła, a noce zapadały czarne, głuche, rozpaczliwe bezustannym, mo-
notonnym chlupotem...

Przerażająca cichość ogarnęła ziemię.
Umilkły pola, przycichły wsie, ogłuchły bory.
Wsie poczerniały i jakby silniej przywarły do ziemi, do płotów, do tych

sadów nagich, poskręcanych i jęczących z cicha.
Szara kurzawa deszczów przysłoniła świat, wypila barwy, zgasiła światła
i zatopiła w mrokach ziemię, że wszystko wydało się jakby sennym majacze-
niem, a smutek wstawał z pól przegniłych, z borów zdrętwiających, z pustek
obumarłych i włókł się ciężkim tumanem; przystawał na głuchych rozsta-
jach, pod krzyżami, co wyciągały rozpacznie ramiona, na pustych drogach,
gdzie nagie drzewa trzęsły się z zimna i łkały w męce – do opuszczonych
gniazd zaglądał pustymi oczami, do rozwalonych chałup – na umarłych
cmentarzach tłukł się wśród mogił zapomnianych i krzyży pogniłych i pły-
nął światem całym; przez nagie, odarte, splugawione pola, przez wsie zapa-
dłe i zaglądał do chat, do obór, do sadów, aż było ryczało z trwogi, drzewa
się przyginały z głuchym jękiem, a ludzie wzdychali żałośnie w strasznej
tęsknocie – w nieutulonej tęsknocie za słońcem.

PO PRZECZYTANIU

👁️ Ukryte w tekście

1. Gdzie i o jakiej porze roku rozgrywają się ukazane wydarzenia?
2. Jakie zajęcia mieszkańców wsi zostały opisane we fragmentach I rozdziału?
3. Jak zmienia się wiejski krajobraz, gdy nastaje jesień?
4. Jak zmienia się życie mieszkańców wsi wraz z przemianami zachodzącymi w przyrodzie?
Jak przyroda na nich wpływa?
5. Dlaczego pisarz koncentruje uwagę odbiorcy na obrazie pracy chłopskiej i przyrody?
Co chce w ten sposób przekazać?
6. Które fragmenty tekstu wskazują, że dotyczy on dawnej wsi, a nie współczesnej?

🍃 Język i styl

7. Wskaż fragmenty, w których narrator nadaje elementom przyrody i zjawiskom cechy ludzkie. Jakie nastroje i stany psychiczne im przypisuje? W jakim celu zastosował takie rozwiązanie?

Tutaj możesz przeczytać część pierwszą „Chłopów”:

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/chlopi-czesc-pierwsza-jesien.html>

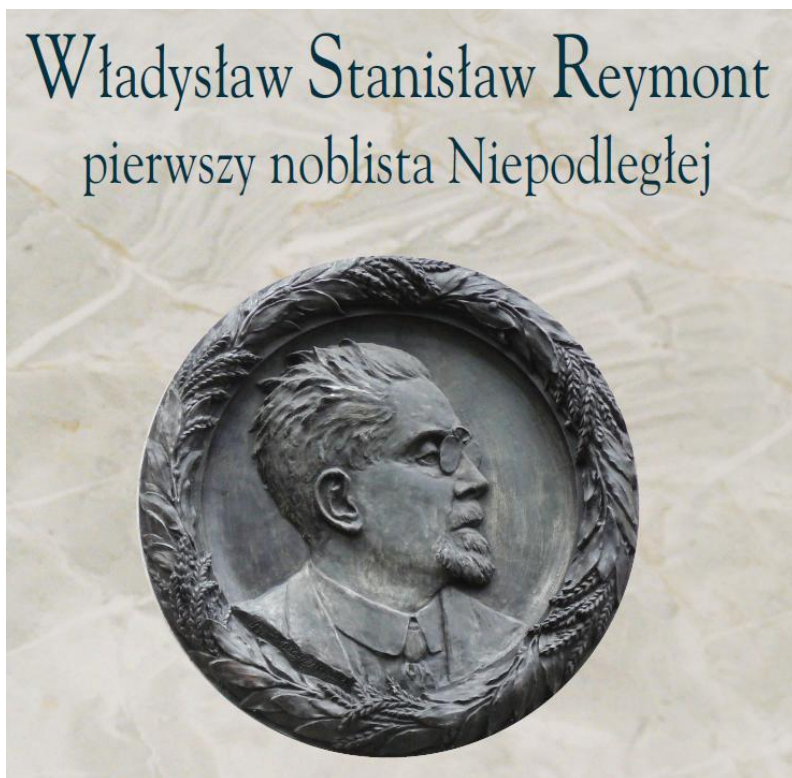
Film nakręcony na podstawie „Chłopów” Reymonta. Obejrzyj!

<https://www.ipla.tv/wideo/film/Chlopi-cz1/42647699fa31aafc2c1a3b353c49f032>

Władysław Stanisław Reymont jako NOBLISTA:

<https://polonia.edu.pl/literacka-nagroda-nobla/>

<https://nowahistoria.interia.pl/kartka-z-kalendarza/news-13-listopada-1924-wladyslaw-reymont-laureatem-literackiej-na,nId,1056285>

Dziękuję 😊 Monika Tomporek